

การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา

Discipline of Teachers and Educational Personnel.

ทศพร มุรัตน์³⁰

สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน ตำบลบ้านคู้ อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงราย 57100

อีเมลติดต่อ: Lawland2004@hotmail.com

Thotsaphorn Munrat

School of Law, Chiang Rai Rajabhat University
80 moo. 9 Paholyothin Rd., Muang District Chiang Rai
Province 57100

E-mail: Lawland2004@hotmail.com

³⁰ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยและสิทธิของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีวิธีทำการศึกษาจากการค้นคว้าทางเอกสาร และค้นคว้าข้อมูลจากผลงานวิจัยเรื่อง การกระทำผิดวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรณีกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ผลการศึกษาพบว่ากฎหมายที่กำหนดขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยและสิทธิของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นต้น จึงมีผลทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่สามารถเข้าใจถึงขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการทางวินัยรวมทั้งสิทธิตามกฎหมายในการดำเนินการทางวินัยได้โดยง่าย จึงสมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความชัดเจนมากขึ้น

คำสำคัญ : ข้าราชการครู, บุคลากรทางการศึกษา, วินัย, การดำเนินการทางวินัย

Abstract

This article aims to study the disciplinary process and the rights of teacher and educational personnel. The study was based on document research. And research from the research. Discipline of Teachers and Educational Personnel In case of Any other act that is named as a serious offender. The study found that the law that regulates the disciplinary process and the rights of teachers and educational personnel is related to several laws, such as the Act of the Teachers and Educational Personnel Act BE 2547, Administrative Procedure Act BE 2539, Establishment of the Administrative Court and Administrative Procedure Act BE 2542, Rule of the Tertiary Investigation Commission, BE 2550 and Order of the Head of the National Peace Corps. Teachers and educational personnel can not understand the steps. In disciplinary action, including the legal right to conduct disciplinary action, it is easy. It is recommended that the amendment of the law on the disciplinary action of teachers and educational personnel should be made more explicit.

Keywords : teacher, educational personnel, discipline, disciplinary action

1. บทนำ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 ที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองในการดำเนินการกิจด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแทนรัฐ โดยมีข้าราชการครูมีหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และมีบุคลากรทางการศึกษาทำหน้าที่สนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษา โดยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด และต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 อย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ

การดำเนินการทางวินัยเป็นกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการในการลงโทษข้าราชการ ซึ่งเป็นกระบวนการตามกฎหมายที่จะต้องกระทำเมื่อข้าราชการถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย โดยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 97 ได้กำหนดให้การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทำเป็นคำสั่งวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและมิให้เป็นไปโดยพยาบาท โดยอคติหรือโดยโทสะจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มี ความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และมีเหตุผลอย่างไรในการกำหนดสถานโทษเช่นนั้น โดยในขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาใช้สิทธิต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้อย่างเต็มที่ทั้งที่เป็นสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาเองในการโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐาน และสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติตามกฎหมายจากผู้สั่งลงโทษ เป็นต้น โดยตามมาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ตามมาตรา 96 ได้บัญญัติให้ข้าราชการ

ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยถือว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัยและจะต้องได้รับโทษทางวินัย ซึ่งโทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ 1.ภาคทัณฑ์ 2.ตัดเงินเดือน 3.ลดเงินเดือน 4.ปลดออก 5.ไล่ออก และจะลงโทษสถานใดนั้นเป็นไปตามลักษณะความรุนแรงของความผิดซึ่งแบ่งไว้เป็น 2 ระดับ คือ 1. ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 99 ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ และ 2. ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ตามมาตรา 100 ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือนตามควรแก่กรณี ดังนั้น ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องทำความเข้าใจในถึงขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยและสิทธิต่างๆ ในการดำเนินการทางวินัยเพื่อให้การดำเนินการทางวินัยมีความรอบคอบและเป็นธรรมมากที่สุด

2. ฐานความผิดวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 82 กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ซึ่งสามารถจำแนก

ความผิดวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นความผิดวินัย
อย่างไม่ร้ายแรงและความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังต่อไปนี้

2.1 ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงมีฐานความผิดดังต่อไปนี้

(1) ไม่สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ด้วยความบริสุทธิ์ใจ³¹

(2) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาค
และเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษา
ประโยชน์ของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและ
จรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด³²

(3) อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของ
ตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือ
ผู้อื่น³³ (อาจเป็นได้ทั้งวินัยไม่ร้ายแรงและวินัยร้ายแรง)

³¹ มาตรา 83 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

³² มาตรา 84 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ.2547.

³³ มาตรา 84 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ.2547.

(4) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ³⁴

(5) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายใน 7 วัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิมผู้อยู่ได้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม³⁵

(6) ไม่ตรงต่อเวลา ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและ ผู้เรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร³⁶

³⁴ มาตรา 85 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

³⁵ มาตรา 86 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

³⁶ มาตรา 87 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

(7) ไม่ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ไม่ดื้อนรับหรือให้ความสะดวกหรือให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ³⁷

(8) กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความ เป็นจริง³⁸

(9) กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจ ทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน³⁹

(10) เป็นกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท⁴⁰

³⁷ มาตรา 88 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

³⁸ มาตรา 89 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

³⁹ มาตรา 90 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁴⁰ มาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

(11) วางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด⁴¹

(12) ไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว⁴²

(13) ไม่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามิวินัย ไม่ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย หรือละเลยไม่ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย หรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือเพื่อมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัยหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต⁴³

⁴¹ มาตรา 93 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁴² มาตรา 94 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁴³ มาตรา 95 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

2.2 ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงมีฐานความผิดดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ⁴⁴

(2) จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเล่อหรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง⁴⁵

(3) ขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง⁴⁶

⁴⁴ มาตรา 84 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁴⁵ มาตรา 85 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁴⁶ มาตรา 86 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

(4) ละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ⁴⁷

(5) กลั่นแกล้ง คุกคาม เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง⁴⁸

(6) กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง⁴⁹

(7) กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขายหรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใด โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้

⁴⁷ มาตรา 87 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁴⁸ มาตรา 88 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁴⁹ มาตรา 89 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่น ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม⁵⁰

(8) คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใ้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น⁵¹

(9) ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนวิทยฐานะหรือให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น⁵²

(10) เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

⁵⁰ มาตรา 90 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁵¹ มาตรา 91 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁵² มาตรา 91 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะไม่เป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งเข้าไปส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน⁵³

(11) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ⁵⁴

(12) กระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง⁵⁵

(13) เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด⁵⁶

(14) เล่นการพนันเป็นอาจิม⁵⁷

⁵³ มาตรา 93 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁵⁴ มาตรา 94 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁵⁵ มาตรา 94 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁵⁶ มาตรา 94 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁵⁷ มาตรา 94 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

(15) กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่⁵⁸

3. โทษทางวินัย

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 96 ได้กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 6 ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัยจะต้องได้รับโทษทางวินัยเว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7 โดยโทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ตัดเงินเดือน
- (3) ลดเงินเดือน
- (4) ปลดออก
- (5) ไล่ออก

⁵⁸ มาตรา 94 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

กรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน และในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

อำนาจในการลงโทษ

(1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัย มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% ของอัตราเงินเดือนและเป็นเวลาไม่เกิน 1 เดือน⁵⁹

(2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิด

⁵⁹ ข้อ 2 แห่งกฎ ก.ศ.ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน พ.ศ.2549.

วินัย มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% ของอัตราเงินเดือนและเป็นเวลาไม่เกิน 2 เดือน หรือลดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 1 ขั้น⁶⁰

(3) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง เลขาธิการอธิบดี หรืออธิการบดี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัย มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% ของอัตราเงินเดือนและเป็นเวลาไม่เกิน 3 เดือน หรือลดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 1 ขั้น⁶¹

กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดให้เมื่อได้ดำเนินการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงต้องลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนผ่อนโทษ ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก ส่วนอำนาจในการลงโทษเป็นอำนาจของคณะกรรมการศึกษาธิการ

⁶⁰ ข้อ 3 แห่งกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ.2549.

⁶¹ ข้อ 4 แห่งกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ.2549.

จังหวัด (กศจ.)⁶² หรือคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)⁶³ แล้วแต่กรณี

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกลงโทษปลดออกให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าเป็นผู้ลาออกราชการ (มาตรา 96 วรรคสาม)

กรณีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีกรณีถูกลงโทษว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาไว้แต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ศึกษาธิการจังหวัดสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งและวิทย

⁶² ข้อ 8 แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ.

⁶³ มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

ฐานะเดิม หรือตำแหน่งเดียวกับที่ผู้^๖นั้นมิคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งและวิทยฐานะนั้น^{๖๔}

4. การดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางวินัย หมายถึง กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการในการลงโทษข้าราชการ ซึ่งเป็นกระบวนการตามกฎหมายที่จะต้องกระทำเมื่อข้าราชการมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย^{๖๕} โดยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 97 ได้กำหนดให้การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทำเป็นคำสั่งวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและมีให้เป็นไปโดยพยานาต โดยอคติหรือโดยโทสะจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มีความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณี

^{๖๔} มาตรา 103 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

^{๖๕} สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของ กคศ.(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ, 2559.หน้า 120.

ใด ตามมาตราใด และมีเหตุผลอย่างไรในการกำหนดสถานโทษเช่นนั้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยดังต่อไปนี้

4.1 การสืบสวนข้อเท็จจริง

เมื่อมีการกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยหรือกรณีผู้บังคับบัญชาสงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัย โดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชาริบดีดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้น ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยให้ยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที⁶⁶

4.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย

เมื่อมีการกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยหรือกรณีผู้บังคับบัญชามีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยมิชักช้า และในการสอบสวนจะต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยระบุหรือไม่ระบุ

⁶⁶ มาตรา 95 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547.

ข้อพยานก็ได้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ไขข้อกล่าวหา⁶⁷

(1) ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ได้แก่

(1.1) กรณีมีมูลสงสัยว่าเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรง⁶⁸

(1.2) กรณีมีมูลสงสัยว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง⁶⁹

(2) องค์คณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้แต่งตั้งจาก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการฝ่ายพลเรือน จำนวนอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ

⁶⁷ มาตรา 98 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁶⁸ มาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁶⁹ ข้อ 13 แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ.

สอบสวนอย่างน้อยอีก 2 คน โดยให้กรรมการสอบสวนคนหนึ่งเป็นเลขานุการและจะมีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ โดยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยให้ระบุว่าเป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องระบุชื่อ ตำแหน่ง หรือตำแหน่งและวิทยฐานะของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่กล่าวหา ชื่อ ตำแหน่ง หรือตำแหน่งและวิทยฐานะของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีสาระสำคัญตามแบบ สว. 1 ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ในกรณีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ประชานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา สำหรับตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ ประชานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา โดยกรรมการสอบสวนจะต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดหรือรับรอง หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยอย่างน้อยหนึ่งคน และเมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว แม้ภายหลังประชานกรรมการจะ

ดำรงตำแหน่งหรือตำแหน่งที่มีวิทยฐานะต่ำกว่าหรือเทียบได้ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา ก็ไม่กระทบถึงการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ⁷⁰

(3) การแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย เมื่อมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการดังต่อไปนี้

(3.1) แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่มีคำสั่ง โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับทราบคำสั่ง หรือไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบได้ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้น 15 วันนับแต่วันที่ส่งสำเนาคำสั่งดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว และให้ส่งหลักฐานการแจ้งคำสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนรวมไว้ในสำนวน

⁷⁰ ข้อ 3 และข้อ 4 แห่งกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

(3.2) ส่งดำเนินคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนทราบ ภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ที่มีคำสั่งสำหรับประธานกรรมการให้ส่งพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา และให้ประธานกรรมการลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน

4.3 วิธีการสอบสวน

คณะกรรมการสอบสวนจะดำเนินการสอบสวนดังต่อไปนี้

(1) กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(1.1) ดำเนินการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแนวทางการสอบสวน และเรียกผู้ถูกกล่าวหาเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ตามแบบสว. 2 เพื่อให้ทราบว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการใด เมื่อใด อย่างไร รวมทั้งแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาให้ทราบ และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตลอดจนอ้างพยานหลักฐานหรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ ทั้งนี้ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน⁷¹

⁷¹ ข้อ 23 แห่งกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

(1.2) รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการตาม (1.1) แล้วเสร็จ

(1.3) เรียกผู้ถูกกล่าวหาเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามแบบ สว.3 ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการตาม (1.2) แล้วเสร็จ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่ และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือหรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการสอบสวนให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหายื่นคำชี้แจงภายในเวลาอันสมควร แต่อย่างช้าไม่เกิน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำเพิ่มเติมรวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย⁷²

⁷² ข้อ 24 แห่งกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

แต่ถ้าคณะกรรมการเห็นว่ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ก็ให้มีความเห็นยุติเรื่อง แล้วดำเนินการทำรายงานการสอบสวนเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการต่อไป

(1.4) รวบรวมพยานหลักฐานที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้าง ให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการตาม (1.3) แล้วเสร็จ หากมีการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ให้บันทึกถ้อยคำตามแบบ สว. 4 หรือแบบ สว. 5 แล้วแต่กรณี⁷³

(1.5) ดำเนินการประชุมพิจารณาลงมติและทำรายงานการสอบสวนตามแบบ สว.6 เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการตาม (1.4) แล้วเสร็จ และให้ถือว่า การสอบสวนแล้วเสร็จ

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตาม (1.1) (1.2) (1.3) (1.4) หรือ (1.5) ได้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกิน 60 วัน แต่หากการสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายใน 240 วัน ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนรายงานให้ กศจ.

⁷³ ข้อ 30 แห่งกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

หรือ ก.ค.ศ. ทราบแล้วแต่กรณี เพื่อมีมติให้เร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จตามเหตุผลและความจำเป็น⁷⁴

(2) กรณีความผิดวินัยไม่อย่างร้ายแรง

การสอบสวนกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ ให้นำขั้นตอนการสอบสวนตามข้อ (1.1) (1.2) (1.3) (1.4) และ(1.5) ข้างต้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลา ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นแต่ไม่เกิน 30 วัน และให้เร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จต่อไป⁷⁵

4.4 การพิจารณาสั่งสำนวนการสอบสวน

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอสำนวนการสอบสวนมาแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการสอบสวนแล้วดำเนินการดังต่อไปนี้

⁷⁴ ข้อ 20 แห่งกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

⁷⁵ ข้อ 21 แห่งกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

(1) ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัย ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสั่งยุติเรื่อง

(2) ถ้าฟังได้ว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนผ่อนโทษ ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก⁷⁶

(3) ถ้าฟังได้ว่ากระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้⁷⁷

(4) ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศช 0206.9/ว18 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2560 ได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาสั่งกรณีมีมูลอันเป็นความผิดวินัยร้ายแรงไว้ดังต่อไปนี้

(4.1) หากผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ศึกษาธิการจังหวัด) และคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า ควรยุติเรื่องหรืองดโทษ (ตามมาตรา 99) ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ศึกษาธิการจังหวัด) สั่งยุติเรื่องหรืองดโทษ แล้วรายงานการดำเนินการทางวินัยต่อไป หากเห็นว่าเป็นกรณีกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงควรสั่งลงโทษภาคทัณฑ์

⁷⁶ มาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁷⁷ มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ศึกษาธิการจังหวัด) ส่งเรื่องให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ตามมาตรา 100 วรรคหนึ่งและวรรคสาม ประกอบกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน พ.ศ.2549 แล้วส่งเรื่องหรือสำนวนให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ศึกษาธิการจังหวัด) เพื่อรายงานการดำเนินการทางวินัยต่อไปตามมาตรา 100 วรรคหนึ่งและวรรคสาม

(4.2) หากผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ศึกษาธิการจังหวัด) หรือคณะกรรมการสอบสวน หรือทั้งผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ศึกษาธิการจังหวัด) และคณะกรรมการสอบสวน เห็นว่าเป็นกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ศึกษาธิการจังหวัด) มีความเห็นเรื่องโทษว่าสมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ แล้วเสนอเรื่องให้ กศจ. พิจารณามีมติตามมาตรา 100 วรรคสี่ (2) และเมื่อ กศจ. มีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตาม มาตรา 53 (ศึกษาธิการจังหวัด) สั่งลงโทษหรือดำเนินการให้เป็นไปตาม มตินั้น แล้วรายงานการดำเนินการทางวินัยต่อไป

4.5 การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

(1) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับความแจ้งคำสั่ง⁷⁸

(2) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ให้มีสิทธิอุทธรณ์ ต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับความแจ้งคำสั่ง และให้ ก.ค.ศ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน⁷⁹

เมื่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) แล้วแต่กรณี ได้วินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม ผู้นั้นย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายในกำหนดระยะเวลา 90 วันนับแต่วันที่ได้รับความแจ้งคำสั่งวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง⁸⁰

⁷⁸ มาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁷⁹ มาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

⁸⁰ มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542.

5. สิทธิของผู้ถูกล่าวหาในการดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีการกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยมิชักช้า เมื่อได้ดำเนินการสอบสวนแล้ว ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยก็ให้สั่งยุติเรื่อง แต่ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกล่าวหาไม่มีการกระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการลงโทษทางวินัย และถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ โดยระหว่างการดำเนินการทางวินัยผู้ถูกล่าวหาจะมีสิทธิดังต่อไปนี้

5.1 สิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำการในเรื่องที่กล่าวหา
- (2) มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
- (3) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกล่าวหา
- (4) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดา ลูกพี่ลูกน้อง นับได้เพียงภายในสามชั้นหรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้นของผู้กล่าวหา
- (5) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของผู้กล่าวหา

(6) มีเหตุอื่นซึ่งน่าเชื่ออย่างยิ่งว่าจะทำให้การสอบสวน
เสียความเป็นธรรมหรือไม่เป็นกลาง

การคัดค้านให้กระทำภายใน 7 วันทำการนับแต่วันรับทราบ
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือนับแต่วันที่ทราบสาเหตุแห่ง
การคัดค้าน โดยทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็น
เหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือคัดค้านด้วยว่าจะทำให้การสอบสวน
ไม่ได้ความจริงและความยุติธรรมอย่างไรยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้ง

คณะกรรมการสอบสวน⁸¹

**5.2 สิทธิคัดค้านผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ถ้าผู้นั้นมี
เหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้**

- (1) รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำการในเรื่องที่กล่าวหา
- (2) มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
- (3) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา
- (4) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี
ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดา ลูกพี่ลูกน้อง
นับได้เพียงภายในสามชั้นหรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียง
สองชั้นของผู้กล่าวหา

⁸¹ ข้อ 8 แห่งกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

(5) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของผู้กล่าวหา

(6) มีเหตุอื่นซึ่งน่าเชื่ออย่างยิ่งจะทำให้การสอบสวน

เสียความเป็นธรรมหรือไม่เป็นกลาง

การคัดค้านให้กระทำได้ภายใน 7 วันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน⁸²

5.3 สิทธิทราบข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน รวมทั้งมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารหรือขอสำเนาเอกสารได้ ในการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนต้องให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน เว้นแต่จะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎ ก.ค.ศ. นี้กำหนดต้องล่าช้าออกไป หรือปรากฏโดยสภาพเห็นได้ชัดว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ รวมทั้งมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้⁸³

⁸² ข้อ 9 แห่งกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

⁸³ ข้อ 10 แห่งกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550 และมาตรา 30 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539.

5.4 สิทธิมีทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้าร่วมฟังการ
สอบสวนได้ ในการสอบสวนวินัย ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิทนายความหรือ
ที่ปรึกษาของตนเข้าร่วมฟังการสอบสวนได้⁸⁴ การใดที่ทนายความหรือ
ที่ปรึกษาได้ทำลงต่อหน้าผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่าเป็นการกระทำของผู้ถูก
กล่าวหา เว้นแต่ผู้ถูกกล่าวหาจะได้คัดค้านเสียแต่ในขณะนั้น⁸⁵

5.5 สิทธิได้รับแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา

คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ต้องแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูก
กล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบก่อนสอบปากคำ เช่น ผู้ถูกกล่าวหาถึงสิทธิ
การคัดค้านกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
สิทธิในการทราบข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้งและแสดง
พยานหลักฐาน และสิทธิในการมีทนายความหรือที่ปรึกษาเข้าร่วมฟังการ
สอบสวน⁸⁶

5.6 สิทธิได้รับแจ้งสิทธิการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

คำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นคำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์ต่อไป
ได้ ดังนั้นต้องระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลา
สำหรับการอุทธรณ์คำสั่งไว้ด้วย ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนไม่แจ้งสิทธิการ

⁸⁴ ข้อ 11 แห่งกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

⁸⁵ มาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539.

⁸⁶ ข้อ 18 แห่งกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550.

อุทธรณ์ไว้ในคำสั่ง ให้ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์เริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งสิทธิการอุทธรณ์ดังกล่าว แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลาสั้นกว่า 1 ปี ให้ขยายเป็น 1 ปีนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งลงโทษทางวินัย⁸⁷

5.7 สิทธิได้รับแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

เมื่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) หรือคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) แล้วแต่กรณี ได้มีมติวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ให้ดำเนินการแจ้งมติพร้อมแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว โดยระเบียบวิธีการอื่น คำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ด้วย⁸⁸

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม ผู้นั้นย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายในกำหนดระยะเวลา 90 วันนับแต่วันได้รับแจ้งมติวินิจฉัยอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง⁸⁹ แต่ถ้าไม่มีการแจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครองข้างต้นและระยะเวลา

⁸⁷ มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539.

⁸⁸ ข้อ 10 และข้อ 17 แห่งกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ.2550.

⁸⁹ มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542.

สำหรับยื่นคำฟ้องมีกำหนดน้อยกว่า 1 ปี ให้ขยายเวลาสำหรับยื่นคำฟ้อง
เป็น 1 ปีนับแต่วันที่ได้รับมติวินิจฉัยอุทธรณ์⁹⁰

6. บทสรุป

การดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
เป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารบุคลากรภาครัฐโดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพของข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา และมีความมุ่งหมายเพื่อธำรงศักดิ์ศรีของข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาด้วย การลงโทษทางวินัยถูกนำมาใช้เป็นมาตรการ
เชิงลบควบคู่กับการให้รางวัลซึ่งเป็นมาตรการเชิงบวก ภายใต
แนวความคิดว่าข้าราชการที่ดีมีประสิทธิภาพควรได้รับการยกย่องและให้
รางวัลเพื่อเป็นกำลังใจและเป็นตัวอย่างที่ดี ส่วนข้าราชการที่กระทำ
ความผิดสมควรได้รับการลงโทษตามควรแก่กรณีเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่าง
แก่ข้าราชการอื่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ.2547 มาตรา 82 ได้บัญญัติให้ข้าราชการครูและบุคล
กรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติไว้ใน
หมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ และตาม

⁹⁰ มาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542.

มาตรา 96 ได้บัญญัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 6 ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัยจะต้องได้รับโทษทางวินัยเว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7 โดยโทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ (1) ภาคทัณฑ์ (2) ตัดเงินเดือน (3) ลดเงินเดือน (4) ปลดออก (5) ไล่ออก ส่วนการจะลงโทษสถานใดนั้นเป็นไปตามลักษณะความรุนแรงของความผิดซึ่งแบ่งไว้เป็น 2 ระดับ คือ (1) ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และ (2) ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

การดำเนินการทางวินัยมีกฎหมายหลายฉบับที่ใช้บังคับกับขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยและสิทธิต่างๆ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินการทางวินัย เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550 กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ.2550 กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ.2549 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 19/2560 เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น จึงมีผลทำให้ข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษาไม่สามารถเข้าใจได้โดยง่ายถึงขั้นตอนในการ
ดำเนินการทางวินัย รวมทั้งสิทธิต่างๆ ตามกฎหมายของข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินการทางวินัย จึงสมควรมีการแก้ไข
เพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและกฎหมายที่เกี่ยวกับ
สิทธิของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินการทาง
วินัยให้มีความชัดเจนและสะดวกต่อการใช้บังคับมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ทศพร มุลรัตน์. งานวิจัยเรื่อง การกระทำผิดวินัยของข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษากรณีกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้
ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง. เชียงราย :มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย, 2561.

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการดำเนินการทางวินัย การ
อุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สวัสดิการสำนักงาน ก.ค.ศ., 2550.

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารงานบุคคล
สำหรับข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาของ กศจ.(ฉบับ
ปรับปรุง ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ, 2559.